

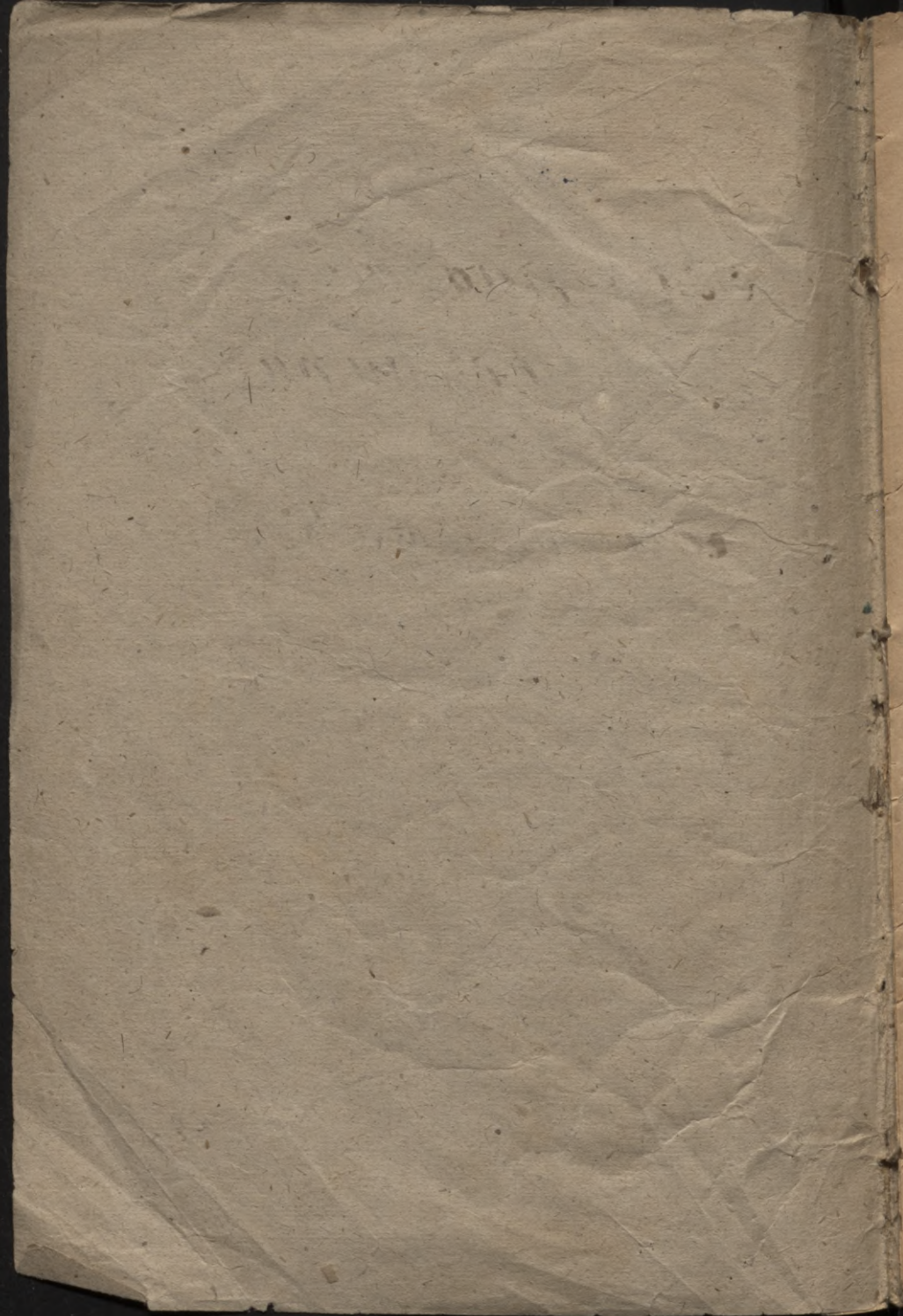
37 ^{m/2} (K)
— 287

f (P)
— 702

Breesmigs gals
Zaur dferfchanu.

Patefign notikum Kurseme.

P. Schanzberg.

Kara

Inv. №

10239

Latv. PSR Valsts Bibliotēka

Inv. 55-27.961

0309065267

3

287

m/200

Brešmīgs gals

1/2

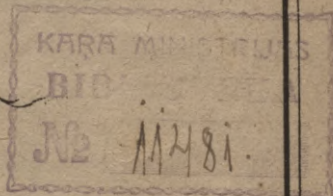
zaur

D š e r š a n u.

Patešīgs notifikums Kursemē, kas rakda, ka hdu brešmīgu
postū dšeršanas sešrga padarijuse.

10281 Inv. № 10239

Apdšeedats ar rihmi.

Kas šho grahmatīnu wehlahs dabuht, lai pēe-
prafa Kapteina k. grahmatu bodē Gēšch-Rīgā Kaleju
eelā Nr. 4, un Nekona k. gr. bodē, pretim teatera
namam. J a k o b ņ o n a D a w i š, I š d e w e j š.

R i g ā,

drukats pēe Brahšteem Bušch, Ahr-rihgā Raku-eelā Nr. 12.

1880.

1916 II 01

P. Lehansberg

No zensurēs atvēhletš. — Rihgā, 26. Aprīlī 1880.

Dseefma,

Schè pehrkat, lasat stahstinu,
Kas Jums to pagahdihs,
Kà godigs wihrs zaur dserfchanu
Ic postà aisgahjis!

Schè pat ne tahli Kursemè,
Kas jauka, bagata —
Schai mihlà Deewa semitè
Kaut lahda pilsehtà.

Kahds godigs wihrs un aistawneeks
Ar feewu dshwoja,
Preefsch behrnineem, kas winu preeks,
Tee tshakli strahdaja.

Wihrs ilgus gadus Leiseram
Bij godam kalpojis;
Trihs medaki pee kruhts bij tam,
Ko karà pelnijis.

Teem lauliba bij laimiga,
No ruhpehm swabada
Un winu dshwe meeriga,
Los truhlums nespeeda.

Trihs spirgti, mudri behrnini
Scho laimi wairoja,
Kà eljes kola sarini
Tee winus puschloja.

Zaur abu tſchaklu darbibu
Tee deefgan pelnija
Un ſawu dſihw i tauwigu
Tee kaut ko ſakrahja.

Bet winu laime nobeidsahs
Teem gluschi nezerat,
Par poſtu dſihwe pahreehrtahs,
Toſ behdäs eegrühſhot.

No darba beedreem ſkubinats
Wihrs kahdreis peedſehrtahs;
Pehz tam uſ dſerſchanu til prahts
Tam gluschi pahreehrtahs.

Wairs it ne ko winſch ſtrahdaja,
Darbs bij tam atreebees,
Bet kabakäs til pliheteja,
Bij alaſch peedſehrees.

Gan feewa luhdſa afarahm,
Zai taſ jel atgreeschahs,
Za redſeja ar waimanahm,
Ka poſts teem tuwojahs.

Bet wiſs taſ maſ ko lihdeſeja, —
Teem truſkums uſgahja, —
Wihrs nebehdaja — pliheteja,
Lihdſ galu dabuja.

Schis ſchehlabäs un waimanäs
Ur' feewa nowahrga,
Dehl ſirdſahpehm un zeefchanäs
Zr wina nomira.

Nu atstahiti bij behrnini
Sché weeni pafaulé,
Bes tehwa — mahtes bahrinii
Bij postâ, nelaimé.

Gods, flawa labeem zilwekeem,
Kas nu tos apghadâ,
Kas lihdszeetibu rahda teem,
Un winus audsinâ!

Lai katru fargâ augstais Deews
No dserfchan's kaislibas!
Schai kaislibai kas padewees,
Tam postâ jabeidsahs.

Stahfts.

Daudsreis dabujam laika rakstôs lasit nelaimigus notikumus,
kas zaur dserfchanas fehrigu notikuschi. Dserfchanas fehriga ir
pateesi weena no wifu breefmigakajahm kaislibahm, kas dauds zil-
wekeem useet. Zil familiju laimes naw zaur scho kaislibu ispo-
stitas, zil asaru ta naw azim isspeeduse, zil seewu bes laika par
atraitnehm padarijuse un bes apghadatajeem atstahjuse, un zil
behrnu naw zaur to agri par bahrineem tapuschi.

Sary teem, kas dserfchanas fehrigai padewuschees, atrodam
zilwekus no wifahm fahrtahm un tautahm, un kaut gan laika
raksti schihs kaislibas upurus stahda lasitajeem par brihdinascha-
nas sismi preefschâ un kaut gan no kanzelehm top brandwihus par

„welna wirumu“, par „elles sahli“ un wehl ar dauds zitadeem breefmigeem nosaufumeem dehwets, un teiktš ka teem, kas dšeršchanas fehrgai padewufchees, ešot jau elles ugunt weeta gatawa, tad tomehr lihds šchim naw bijis ešpehjamš wifus zilwekus no šchihš fehrgas atturet; wehl atgadahš deesgan beeschi, ka daschi, kas agraki godigi un strahdigi zilweki bijušchi, padodahš dšeršchanai un kriht pehdigi šchai breefmigai fehrgai par nelaimigu upuri.

Šhajâ grahmatinâ stahstišchu par kahdu wihru, tē pat muhšu mihtâ Latwijâ, kas zaur dšeršchanas fehrgu bejâ gahja un atstahja feewu ar trim behrneeu breefmigâ truhkumâ un postâ. Šchis notikumš naw wehl neweenâ laika rakštâ aprakstis un tadeht teem kas no nelaimigas familijas dšihwes weetas tahlal dšihwo, ir gluschi nepasihstams.

Kahdâ Kursemes pilsehtâ, kuras wahrdu šchē nepeemineschu, dšihwoja ne fen wihrs, kursch tika wina kreetnas un strahdigas dšihwes dehl no wifem, kas wina pasina, zeenitš un eeredsetš. Wina ihsto wahrdu nepeeminetu atstahdamš, nosaufšchu wina šchē par Austru.

Austrusch bija šawâ jaunibâ jau Keisera Nikolaja laikâ kara deenastâ nodotš un Krimas karâ pee Sewawastopeles pret toreisejeem Kreewijas eenaidneeseem duhšchigi lihdsi zihnijees, par ko winsch bija Swehta Jura kustu un diwas zitas godas-sihmes pee fruchtim nopelnitš. Kad winsch dauds gadus bija Keiseram un tehwijai godigi iskalpojis un no kara-deenasta pahrahza, tad winsch apmetahš minetâ Kursemes pilsehtâ us dšihwi, kur winsch kahdu pavezū bet godigu un strahdigu meitu par lihgawinu israudstja un apprezeja. Wina lauliba tika ar trim behrneem apšwehtita un bija deesgan laimiga. Ari no pahrtikas raisehm wini bija šwabadi, jo Austrusch deeneja par pilsehtas naktsšauzeju un strahdaja bes tam pa wafaru pee eelu brugeschanas, zaur ko taš, taupigš buhdams, daschu rubuliti ne ween preeksch seemas, bet ari, tã zereja, preeksch nespehzigahm wezuma deenamh atlizinaja. Wina

feewa ari netureja wis rofas flehpi, bet strahdaja bagatakeem pilfehčas eedsthotajeem weschu masgadama, zaur ko wina ari kaut ko nopelnija. Abi bija tshakli, strahdigi un ustizami zilwefi, par ko tee tapa labi eredseti, un kattris ustizeja wineem labprahč darbu.

Wairaf gadus Aulfinsch bija jau ar šawu seewinu šaldā lau-
libas laimē nodsthojis. Winu behrni, kuri bija abu wezaku preekš un lutekti, bija mudri un spirgti. Bezakais, puisens, bija jau til tahki peeaudstis, ka tam bija laiks šahkt štolu armeklet, ko wezaki tam spehja apghdat, tadeht ka teem bija eewehrojams naudas padominsch šakrahts un us augleem nolikts. Šlikahs, ka schis pahris buhtu no Deewa isredsets, laimes flehpi fehdet, jo winu meers un fatiziga dshwe netika zaur ne kahdahm šidahm un likstahm trauzeti.

Bet tak drihs tas pahwehtahs' zitadi. Šlikahs, itin ka škludigais liktens nebuhtu warejis schihs meerigas familijas laimi eeraudst. Un to padarija dseršhanas sehrga.

Kahdā wakarā, kad Aulfinsch bija beidstis kahdu leelu eelas gabalu bruget, pee kura tas bija ar wairaf zilwekeem us šawu rofu pahri nedetas strahdajis, wina feewa newareja to mahjā pee wakarinahm šagaidit, ko tas mehdsja zitōs wakarōs alash darit, pirms tam bija naktsšauzeja gaitā jaeestahjahs. Par to winai nebija ne kahdas leelas ruhpes, jo wina šinaja, ka winas wihrs bija tahds, kas šawu peenahkumu us mata ispildija un domaja, ka tam nebuhs wairs laika atlizees mahjā pahrnahkt, lai šawu gaitu neaiflawetu. Tā wina gahja ar šaweem behneem meerigi gulet.

Pehz pušnachts Aulfinsch pahrnahza ne-eerastā laikā. Bet kahds winsch išklatijas! Seewa isbihjahs winu eeraugot. Winsch eenahza streiputodams istabā; wina feija bija bahla, wina mati šajukufchi un wina mehle glufchi stihwa, ka newareja ne weena šaprotama wahreda isrunat. Winsch oda stipri pehz brandwihna, ka wareja tuhlin manit, ka winsch bija peedschrees. Seewa redseja winu pirmo reis tahdā buhschana, jo Aulfinsch bija lihds schim

tikai reti kahdreis fawu „tscharzinu“ eemetis, bet ne kad wehl pee-
dsehrees. War gan domat, ka feewai bija par to sirds smaga, bet
wina neparedseja ar to wehl ne kahdas nelaimes. Wina palih-
dseja wihram gultā eefahpt, un kamehr tas nemeerigi guleja un
neaprotamus wahrduš muldeja, tikmehr wina sehbeja pee ta gul-
tas un raudaja flusi, baididamees, ka wihram buhs kahda dabiga
flimiba usgahjufe.

Pilssehtas waldei darbu atbodomš Ausinšch bija par to algu
fanehmis un aigahjis ar faweem lihdsstradneekem us kahdu kabaku,
naudu ismainit, lai waretu teem wina algas ismakfat. Pee tah-
das ismakfashanas tika, ka protams, ari kuplas magarišchās
dsertas, kuras Ausinam, kam no darba algas laba pelnas teefa
atlita, bija pimajam jaispehrl. Bet ziti strahdneeki nebija ari
fkopi un ispirka katris fawu teefu, zaur ko Ausinam bija wairat
glahses jaemet, ne ka wina galwa bija eeradufe isturet. Winšch
gribeja no beedreem aiseet, bet tee peerunaja wina us palikshanu,
apfmeedami, ka Ausinšch esot fkopulis un naudas ruhkis, kas ne-
usleedsfores few pehz gruhsteem darbeem ne kahda jautribas brihsha.
Winšch palika, kaut gan ar nepatikshanu. Ziti darba beedri gah-
daja par to, ka fshabis un bairitis us galda ne kad netrusha un
peerunaja Ausinu, lai tikai dserot, un winšch, negribedams, lai bee-
dri wina apfmeij — dsehra ari, kamehr dsehreenu spehks wina ta
pahrwahreja, ka winšch nokahra galwu un — apfnaudahs pee kabakas
galda fehshot — — — —

Kad kabakas ihpashneeks Ausinu wehla wakara modinaja,
tad wina darba beedri neatradahs tur wairs ne weens patš.
Wina galwa fahpeja neganti un winšch bija ihsto stundu aiskawejis
nakts-fauzeja gaitu usnemt, par ko winšch, kursch bija fawu pee-
nahkumu alash us mata ispidijis, dusmojahs us fewi, ka bija
lahwees no beedreem us dserchanu peerunat un zaur to no polizejas pu
fes rahjeenu nopelnijis par fawa deenasta neispildishanu. Kabakas
faimneeks peerunaja wina, lai wehl kahdu glahstti us pagirahm
ibferot, zaur ko galwas fahpes pahreeschot, un winšch bija deesgan

lehttizigis, to tizet, bet kad winſch gribeja ſawu tehrinu aiſmaſfat, tad winſch atrada, ka wina maſ ar wiſu naudu, ar wiſu darba algu, bija paſudis, -- lã bija domajams, tad wina darba beedri bija winu aplaupijufchi un kabakã weenu gulot atſtahjuſchi. Tas Eehrahſ pateefgagam Auſtuam tã pee ſirds, ka winſch iſmifis wehl ſahdas glahſes uſmeta un tad uf mahju aiſſtreipuloja.

Kad winſch otrã rihã wehli pamohdahs un wina galwa wehl alaſch no wakareja dſehruma ſahpeja, tad winſch runaja ar ſeewu maſ un ſtrupus wahrduſ; jo winſch ſaunejahs tai ſawu wakarejo atgadijumu un ſlahdi paſtahſtiht. Itin, nefa nebauidams, winſch iſgahja iſ mahjas loti ſaihdfis, kaut gan ſeewina iſturejahs pret winu laipna un mihliga. Ta ſkatijahs winam ar ſmagu ſirdi un aſarainahm azim pakaf, itin ka ſawu nahlamu nelaimi paredſedama.

Auſtnſch aiſgahja pee ſaweem darba beedreem, apwaizatees, kurſch jokodamees wakar wakarã wina naudas maſu paehmiſ, bet tee iſſotoja un iſlamaja winu par ſkopuli, kurſch eſot pee kopu darba deesgan daudj naudas nopelnifis un winus rikai par maſu algu iſſtrahdinajis nu nu gribot winus wehl par ſagleem taiſit. Tas ſahpinaja godigã Auſtina ſirdi loti, jo lã kabakas ſaimneekſ iſteiza, tad ne weens zits zilwekſ nebija tajã iſtabã bijis, kurã winſch ar ſaweem darba beedreem bija magariſchã dſehris un kuri bija wiſi reiſã aiſgahjuſchi, winu weenu gulot atſtahdami, tadeht bija ari protams, ka tee wiſi kopã bija wina naudu noſagufchi.

Saihdfis un par ſawu weegprahtibu duſmodamees winſch ſtaigaja pa eelu galwu nokahris, kur to ſahds polizejas waſtmeiſters ſaſtapa un winu par to iſbahra, ka iſgahjuſchã nakti neiſpildijis ſawu naktſ-ſauzeja gaitu, jo wina ſargajamã eelã tizis iſgajufchã nakti ſahds zilwekſ ſakautſ un aplaupitſ. Waſtmeiſters tam peekodinaja, lai eet tuhlin pee polizejas meiſtera aiſbildinatees un peeluhgtees, zitadi tas paſaudeſchot ſawu deenafu.

Schi wehstē lifa Ausrām wehl wairak ismistees. Bet winſch negahja wiſ pee polizejaſ meiftera, kaſ tam teeſcham peenahjaſ darit, bet uſ — kabaku, fur taſ zereja ar brandwihnu ſawu ihdſibu noſſalot. Tur winſch dſehra atkal lihds wehlam wakaram, kaunedameeſ uſ eelaſ parahditeeſ. Behdigi wehlā wakara nſ mahju ſtreipulodamaſ winſch pee kaſda nama ſtuhra ſemē beſ ſamanas, fur kaſdaſ naſtſſauzejaſ winu atrada un ar beedra palihdſibu uſ mahju aiſweda.

Tā nu Auſtrāſch bija ſawu deeneſtu un ſawu godu ſaudejaſ. Winam nepatika wairſ ſrahdat — winſch kaunejaſ zilwekeem rahditeeſ — winſch iſmiſa un — padewahſ dſerſchanaſ ſehrgai.

Kaſdaſ gadaſ bija pehz nupat ſtaſhita notikuma pagahjaſ. Schajā gadaſ bija Auſtra ſamilijai lablakhſchana un meerſ judiſ. Wihrſ atrahwahſ no latra darba un wafajaſ tikaſ pa kabalahm dſerdamaſ, fur taſ bija jau wiſu ſawu wairak gadaſ ar uſzihtihgu ſrahdaſchānu un taupigū un godigu dſihwoſchānu eekrahtu nāudu noplhrejiaſ. Iſmiſuſe ſeewa, tikaſ poſtu un nabadſibu redſedama, bija winu ar miſhligem wahrdeem un aſarahm luhguſe, lai atgreiſchahſ uſ godigu dſihwi; wina bija daudſreiſ pee mihto behrunu gultinahm nomodaſ ſehdejuſe un ſirſnigi Deewu luhguſe, lai leel wihtram atſiht, ka wina neprahtiga dſihwe aiſwed ſamiliju uſ poſtu. Labakee pilſehtāſ zilweki, kuri nabagu nelaimigo ſeewinu no ſirdſ noſchehloja, bija apſolijufchi, Auſtrām darbu un pelnu gahdaht un tam deeſgan gaiſchi parahdijufchi kaſduſ poſta zekuſ taſ eefahziaſ ſtaigat. Winſch bija to ari daudſreiſ pee ſklaidraſa prahta atſiniſ un apſolijeer un apnehmeer laboteer, bet ari tikaſ pee apnemſchānahſ paliziaſ. Dſerſchānahſ kaiſliba ir tik breeſmiga, ka reti kaſdaſ no teem, kaſ tai par daudſ padeweeſ, ſpehji to atmeſt. Ari Auſtrāſch, kurſch bija gluſchi panihziaſ un iſdiliſ, neſpehja wairſ no taſaſ atratiteeſ. Behdigajā laika taſ no kabalahm wehlōſ wakaraſ mahjā pahrgahjaſ bija eefahziaſ wehl ſeewu un behrunu neſchehligi daufſt un ſpihdſinat. Brandwihnaſ bij wina ſpehluſ un prahtuſ gluſchi iſnihzinajiaſ.

Reis tas fatika kahdâ netihrà fahnu kabakâ daschus tahdus tehwinus, furi pa deenu ne ko nestrahdâ, bet tomehr teem ir daschreis pa pilnam ko dsert, ka domajams, ka tee tifai no sagfchanas un laupifchanas pahrtteel. Nusnam nebija wairs naudas ko tehret un nekur tam „uf krihtu“ wairs nedewa, tadeht pehz „fihwâ“ tà pat kâ kakis pehz peena kahrodams, winfch luhdja fchos deenas-fagkus, furi pee pilna galda pliheteja, lai winam ari kahdu glahfti atmet. Bet tee apfolija tifai tam ar tahdu lihgumu dot, ka tam jaisdserot pusstops ar weenu malku. Nusinfch apfolijahs to un isdsehra ari, un fahka streiputot un frist. Godigais kabakas fainneeks to redsedams, isgruhda winu pa durwim ahrâ, fur tas kahdus fofus wehl streiputeja — pakrita un ne kad wairs nezehlahs.

Tahds breefmigs gals bija fchim fenaki godigam un strahdigam wihram, kurfch vadewahs dserfchanas kaislibai un beidsfahs zaur to. —

Wifs fchis notifikums fagrausa godigas feewinas firdi un ispostija winas wefelibu, ka ta ar gruhru flimibu fahrga un pehz nekahdu nedetu zeeschanas fawu garu islaida, leelâ truhzikâ un badfiba buhdama, un redsot fawus mihlos behrninus bes kahda apgahdataja par bahrineem paleekot. — Utradahs lihdsheetigi un turigaki zilweki, kas usachmahs par scheem nelaimigajeem bahrineem gahdat, furi nebija pee fawa liktena wainigi, un tos usaudfnat par godigeem zilwekeem.

Rakftitajs beids fcho pateefigu stahstiru ar to wehleschanos, lai dauds to lastu un fargatos no dserfchanas fehrgas, kas zilwekus tifai nelaimigus padara un postâ eegafch. —

L-10j

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

Faint, illegible text, likely bleed-through from the reverse side of the page.

LATVIJAS NACIONĀLĀ BIBLIOTĒKA

0309065267

